

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2010. évi február hó 19. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az életveszélyt okozó testi sértés büntette és más bűncselekmény miatt **a vádlott** ellen indult büntetőügyben a Tolna Megyei Bíróság 8.B.44/2009/13. számú ítéletét megváltoztatja, és - a felmentő rendelkezések egyidejű hatályon kívül helyezése mellett - 2 rb. a Btk.180.§ (2) bekezdésében meghatározott és az (1) bekezdés szerint büntetendő becsületsértés vonatkozásában az eljárást megszünteti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlott terhére megállapított súlyosabb bűncselekmény helyesen a Btk.170.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés I. fordulata szerint minősülő testi sértés büntette.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a felmentő rendelkezések miatt, további 2 rb. becsületsértés vétségében történő felelősségre vonás és az enyhébb bűncselekmény váddal egyező minősítése végett, illetve súlyosbításért, hosszabb tartamú fő- és mellékbüntetés kiszabása érdekében, míg a vádlott és a védő elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés céljából jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az ügyészi fellebbezést - az eltérő minősítés kivételével - fenntartotta. Perbeszédében a védő a büntetőjogi jogkövetkezmények enyhítését, a szabadságvesztés végrehajtásának a felfüggesztését kérte.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjára - az iratok tartalma alapján mindössze azzal egészítette ki, hogy a magánindítványát **sértett1** a 2008. évi november hó 1. napján, **sértett2** a 2008. évi november hó 4. napján, míg **sértett3** a 2008. évi november hó 6. napján terjesztette elő *(nyomozati iratok 249., 261. és 301. oldal)*.

Az ekként kiegészített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól: az a vádlott védekezésével szembenálló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi előírások megtartásával folytatta le, olyan körültekintéssel, illetve részletességgel, hogy az ügy legfontosabb kérdéseiben megnyugtató módon állást lehetett foglalni.

Mindenekelőtt abban, hogy a hajnali órákra a vádlott - miután egy családi rendezvényen már jelentős mennyiségű alkoholt fogyasztott - erősen leittasodott. Ilyen előzmények után keveredett szóváltásba **sértett1**-el, azt követően, hogy a szórakozóhelyet elhagyta és hazafelé indult. E betonlapokkal borított, kissé egyenetlen felületű járdaszakaszon - a szóban forgó személyek között - kisebb lökdösődés alakult ki, amelynek során mindinkább a vádlott agresszív, támadó fellépése került az előtérbe. Olyannyira, hogy **sértett1** - az arcára mért ütések következtében - zúzódásos és bevérzéses sérüléseket szenvedett, kevéssel azt megelőzően, hogy a védelmére siető **sértett3** és **sértett2** sértetteket is tettelegesség érte.

Ez indította **sértett4**-et a számonkérésre, közelebbről arra, hogy a helyszínt elhagyni igyekvő vádlott után siessen és őt felelősségre vonja. Erre azonban nem kerülhetett sor, mivel a közelébe érve ökölütést kapott, olyan erejűt, hogy azonnal az egyensúlyát veszítette és nyakszirtjével a betonnak vágódott.

A fentiekről tudomást szerző, illetve a történésekkel összefüggésbe hozható személyeket az elsőfokú bíróság maradéktalanul kihallgatta, vallomásaikat - a felmerült ellentmondásokra is kiterjedően - elemezte. Helyesen ismerte fel az ügyben érintett, ám az eseményekről kellő távolságtartással, illetve objektivitással nyilatkozó **sértett2** és **sértett3** sértettek előadásának a jelentőségét, azt a tényt, hogy a dulakodás részleteit - egymástól függetlenül - nagy pontossággal és határozottsággal elevenítették fel. Egyezően azzal, ahogyan az egyes mozzanatokról a kívülálló tanúk is beszámoltak.

Mindezek ismeretében a vádlotti védekezés hiteltelennek bizonyult, semmi sem utalt arra, hogy a sértettekkel szembeni tettelegességét jogtalan támadás elhárításaként kellett volna értékelni.

A sérülések keletkezési mechanizmusának és jellegének, s nem utolsó sorban azok gyógytartamának a meghatározása igazságügyi orvosszakértő bevonásával, **sértett4** vonatkozásában a kórházi kezelésről kiállított okiratok felhasználásával történt meg.

A kisebb súlyú bántalmazást elszenvedő sértettek tekintetében ugyanakkor elmaradt annak pontos megjelölése, hogy a vádlott felelősségre vonására irányuló nyilatkozataikat pontosan mikor terjesztették elő; ezt a magánindítvány joghatályosságára történő utalás nem helyettesítheti. Annál is inkább, mert ez előbbi - a helyes szerkesztési elveknek megfelelően - a tényállás (Be.258.§ (3) bekezdés c) pont) része, míg a joghatályosság kérdésében való állásfoglalás a határozat jogi indokolásába (Be.258.§ (3) bekezdés e) pont) tartozik.

A fentiek szerint kiegészített tényállás megalapozott, az tehát a Be.352.§ (2) bekezdése értelmében irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

A tényállás mikénti megállapítását sérelmező jogorvoslati kérelem tehát eredménytelen volt.

Az irányadó tényállás 2. pontja szerint a vádlott - a **sértett1** támogatására fellépő - **sértett3** és **sértett2** sértetteket is bántalmazta: mindkettőjüket úgy, hogy ez okból sérüléseik nem keletkeztek. A cselekmény értékelésekor - a határozat 10. oldal 3. bekezdés utolsó mondatából következően - a szóba jöhető emberi méltóság elleni bűncselekmény megállapítására az elsőfokú bíróság „konjuktív tényállási elemek hiánya” miatt nem látott lehetőséget, feltételezhetően azért, mert a tettlegesség elkövetésére nem a Btk.180.§ (1) bekezdés a) vagy b) pontját kimerítő körülmények között került sor. Ez az álláspont téves: a tettleges becsületsértés vétségéhez - a sértett testének megalázó vagy sértő jellegű célzatos megérintésén, illetve testi sértést nem okozó bántalmazásán túl - nem szükséges, hogy a cselekmény egyben a sértett munkakörének ellátásával, közmegbízatásának teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben, illetve nagy nyilvánosság előtt valósuljon meg.

Megtörtént a magánindítvány - Be.173.§ (3) bekezdésében előírt határidő szerinti - előterjesztése is.

Ekként nem lett volna akadálya e cselekmények 2 rb. a Btk.180.§ (2) bekezdésében meghatározott és az (1) bekezdés szerint büntetendő becsületsértés vétségekénti értékelésének. Mindennek azonban a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége, ezért a másodfokú bíróság - a Be.377.§-ának az alkalmazásával - az elsőfokú bíróság ítéletének erre vonatkozó részét hatályon kívül helyezte, és az említett bűncselekmények vonatkozásában az eljárást megszüntette.

A tényállás 1. és 3. pontjait érintően az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére.

E cselekmények minősítése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak.

A könnyű testi sértés vétsége és a súlyos testi sértés büntette kísérletének az elhatárolásakor a tudattartalomnak van meghatározó jelentősége, így annak, hogy a véghezviteli magatartás kifejtésekor az elkövető tudata átfogta-e a súlyosabb, jelen esetben nyolc napnál hosszabb gyógytartamú sérülés bekövetkezésének a lehetőségét, és ezt kívánta-e, avagy abba belenyugodott. Erre **sértett1** két alkalommal, pusztá kézzel történő, legfeljebb közepes erejű bántalmazása nyilvánvalóan nem nyújtott kellő alapot.

Bizonyos ugyanakkor, hogy a **sértett4** elleni támadás testi sértés okozására irányuló szándékkal történt. Olyan körülmények között, hogy a vádlottnak - a tőle elvárható figyelem, illetve körütekintés mellett - fel kellett volna ismernie az életveszélyes sérülés bekövetkezésének a lehetőségét; azzal, hogy a szemből mért, közepesnél némileg erősebb ökölcsapás folytán az egyensúlyát veszített sértett akár koponyatörést is szenvedhet.

A vádlottal szemben a Btk.12.§ (1) bekezdése, illetve a Btk.85.§ (1) és (3) bekezdése alapján helyesen két évtől tíz évet el nem érő tartamú szabadságvesztés volt kiszabható.

A büntetőjogi jogkövetkezményeket befolyásoló tényezők feltárása némileg hiányosan történt meg.

A vádlott valójában három alkalommal került már összeütközésbe a törvénnyel, mindannyiszor erőszakos bűncselekmények elkövetése miatt. Egyszer próbára bocsátották, további másik két esetben felfüggesztett szabadságvesztésre ítélték: visszaesőnek nem tekinthető bűnismétlő.

Ezzel szemben enyhítő körülmény az okozott életveszély közvetett jellege, valamint - kisebb mértékben - az időmúlás is, így az, hogy a cselekmények elkövetése óta több mint két esztendő telt el.

A vádlott életvezetésére, a korábbi - nevelő jellegű - intézkedéseknek és büntetéseknek az eredménytelenségére is figyelemmel, az ismételten erőszakos jellegű bűncselekmények miatt a Btk.87.§ (2) bekezdés c) pontja alapján megállapított szabadságvesztés inkább enyhe, semmint eltúlzottan súlyos, lényeges módosítására azonban nincs törvényes indok. A Btk.37.§-ában megfogalmazott célok ezzel, illetve a közügyektől eltiltás együttes alkalmazásával is elérhetőek.

Következésképpen a súlyosbításra irányuló fellebbezés nem bizonyult megalapozottnak, a további enyhítés, s különösen a végrehajtás ismételt felfüggesztése pedig szóba sem jöhetett. Ez utóbbi ugyanis - immár sorrendben a negyedik feltételes elítélés - már a bírósági eljárás komolyságát veszélyeztette volna.

Ezért a másodfokú bíróság - a Be.372.§ (1) bekezdése alapján - az elsőfokú bíróság ítéletének kizárólag a fentiekben érintett részét változtatta meg.

A Btk.2.§-a értelmében a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Ha az elbíráláskor hatályban lévő új büntetőtörvény szerint a cselekmény már *nem bűncselekmény*, vagy *enyhébben bírálendő el*, akkor az új törvényt kell alkalmazni, egyébként annak nincs visszaható ereje.

A jelen ügyben egyik lehetőség sem merült fel, önmagában pedig az a körülmény, hogy az elsőfokú bíróság az eseményeket a jogos védelem új törvényi szabályozása mellett vizsgálta, nem teszi indokolttá az elbíráláskor hatályos büntető rendelkezések alkalmazását. Ezért a másodfokú bíróság - a Be.371.§ (1) bekezdésében írtak szerint - az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben azzal hagyta helyben, hogy a vádlott terhére megállapított súlyosabb bűncselekmény helyesen a Btk.170.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés I. fordulata szerint minősülő testi sértés büntette.

P é c s, 2010. február 19.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Tolna Megyei Bíróság 8.B.44/2009/13. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.240/2009/6. számú ítélete folytán - az abban írt változtatással - a 2010. évi február hó 19. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke